

Csirkezene, avagy a király új ruhája

Armstrong klarinétosa Szegeden



FOTÓ: NAGY LÁSZLÓ

Papa Joe – természetesen – magyar származású, szülei a 20-as években vándoroltak ki, s ő már kint született. S bár egyfolytában szerénykedik, hogy rosszul tud magyarul, nagyon jól beszéli ezt a nehéz nyelvet. A klubba jóval a kezdés előtt érkeztem, hogy

néhány szót válthassak a nagy mesterrel. S a nagy mester helyett találtam „jó fej”, közvetlen muzsikust, akit épp koncert előtti szenderegésből zavartam fel. S aki zavaromra öblös, jellegzetes amerikai kacagással válaszolt.

– *Hogyan került Louis Armstrong mellé?*

– Szerencsés voltam. 64-66-ban a Washington Square-ban játszottam, Lajos menedzsere egyszer hallott játszani, s megígérte, ajánlani fog neki. Nagyon megörültem, buzgón gyakoroltam, s mikor sétálni mentem, Lajos ott ült fürdőköpenyben és mondta: nagyon jól fújod.

– *Általában azt mondják, a jazz a feketék zenéje, s ön mégis fehéreként muzsikált Armstrong mellett.*

– A jazz nem fekete zene, akármennyit megyünk vissza az időben, mindig voltak fehérek, akik igen jól játszottak. Természetesen vannak kiemelkedő sötét bőrű muzsikusok – Lajos Armstrong volt a legnagyobb –, de ők sem a bőrszínük miatt jó zenészek. De Miles Davis például fekete létére óriási rasszista volt, tehát nem csak a fehérek lehetnek rasszisták, és már nem is muzsikáról beszélünk, hanem politikáról.

Ragtime. Doctorow regényén és a belőle készült Milos Forman-filmen kívül egy szegedi klubot is eszünkbe juttat a szó, hiszen minden hónapban a Tamási Áron Klubban hevíti a hangulatot a kecskeméti Bohém Ragtime Band. Csütörtökön azonban egy legendás vendéggel érkeztek Szegedre. Joe Murányi, Louis Armstrong egykori klarinétosa először járt a napfény városában. A 64 éves – majdnem öregurat mondtam, pedig milyen fiatalos – zenész tagja volt a World Greatest Jazz-bandnek, s olyan sztárokkal játszott együtt, mit Eddie Condom, vagy Lionel Hampton.

– *Milyen volt Armstrong?*

– Ő volt a legjobb. Nagyon szerettem őt. Ő is szeretett engem, s örült, hogy sokat tudtam a jazz történetéről. Mikor legelőször játszottunk együtt, kérdezte, hogy hogy mondják a nevem. Mondtam neki, úgy mint Ma Rainey, a fekete bluesénekes. Lajos mindig kövér volt, nagyon szeretett jókat enni. Meséltem neki a magyar konyháról. Amerikában a feketék disznóhúst is esznek, ekkor mondtam neki, hogy ez is magyar étel. Pogácsaszerű kenyeret csinálnak, s tepertőt tesznek bele, de hisz' ez is magyar, tepertős pogácsa. 65-ben járt Pesten, s én két év múlva kezdtem vele muzsikálni, mondta is, milyen kár, hogy akkor még nem voltam itt vele, fordíthatam volna. '59-ben kezdett rakoncátlankodni a szíve, s 70 éves volt mikor meghalt. Most derült ki – egy katolikus templom nyilvántartása alapján –, hogy 1901-ben született, nem pedig 1900-ban. Csak 70, az még nem öreg...

– *Úgy tudom írja Armstrong emlékiratait is.*

– Igen, de tíz év alatt csak 150 oldallal készültem el. Nagyon sok minden van még a fejemben. S vannak különböző

tárgyak Lajostól, melyeket becses emlékként őrzök. Egy tiszta, és egy piszkos zsebkendő, mellyel a homlokát törölgette. Vagy például egy cigaretta, Camelt szívt, s abból is egy szálat – ami csak félig égett – megőriztem.

– *Mikor Amerikából Magyarországra látogat egy hazánkfia, azonnal megállapítja, hogy szeretnek panaszkodni a magyarok.*

– Á dehogy, nem panaszkodnak, inkább nevetnek és pálínkat isznak, én is ezt csináltam ma, nevettem és Barack-pálínkat ittam. – Bizonyásként óriásit nevet. – Nagyon szeretem a magyarokat, nagyon rendesek. „Kezét csókolom”, „Köszönöm szépen”, „Szívesen”, tehát udvariasak, s ez már Amerikában rég nincs így. Ez csak egyszerű szokás, de jó szokás.

– *A tradicionális jazz-t képviseli, mi a véleménye a modern jazz-ről?*

– Ha jó, akkor szeretem, de nagyon kevés jót találok benne. Csak csirkezenének hívom. Mindig megvettem az új lemezeket, s próbáltam megszeretni. Azt vettem észre, hogy hallgatom, de nem élvezem. Miért hazudjak magamnak, hogy tetszik, olyan mint a király új ruhája. Ismered a mesét, mikor mindenki mondja, milyen gyönyörű ez a modern jazz, milyen jól fújja az a pasi, s én látom, hogy nem jó. Igazából Lajost szeretem!

TAKÁCS VIKTOR

Rés az üvegburán

Otthonra váró esőemberké

Az egyik szegedi édesanya elmondta, az ő kisfia speciális esetnek számít. A gyerek két és fél éves koráig kortársaival együtt fejlődött, sőt viszonylag korán kezdett el járni és beszélni. Egy-szer azonban közbeszólt egy bizonyos vírus: a strandon szerzett fertőzés köthártya-gyulladás és magas lázat okozott. Az ebből a betegségből meggyógyult gyerek azonban már nem volt a régi. A bölcsődei gondozónők kezdték a szülőket, hogy talán nem hall a kisfiú, nem tud járni, mert hogy egész nap csak fekszik, magába fordulva.

Hosszas, alapos vizsgálatok után született csak meg a diagnózis, mint általában a legtöbb ilyen esetben: autizmus. Magával a szóval, a tünetegyüttessel igazából a *Rain man* című regény és a belőle készült megfigyelő film ismertette meg a laikus közvéleményt. Az autizmus tulajdonképpen – a külvilág elhanyagolásával – az éntel korlátozott kóros magatartás, egyfajta viselkedési zavar.

A megyében mintegy 30 autista gyereket tartanak nyilván, tudtam meg dr. Szalma Ibolya pszichológustól. Sorsuk azonban korántsem megnyugtató. Együtt lehet ugyan élni velük, de mivel viselkedésük antiszociális, szülő, tanár igen csak nehezen bír velük. Az iskolai fegyelmet nem tűrik, ezért legtöbbször kisegítő iskolába irányítják őket, holott nem

Eleinte a szülők boldogok és gyanútlanok.

A fölfedezés izgalmaival lesik nyiladozó értelmű gyermekük minden új megnyilvánulását.

Még akkor sem aggódnak, amikor látják, a szomszéd azonos korú Petikéje már kezdetleges mondatokba önti gondolatait, s két lábon indul el, hogy megkaparintsa kedvenc játékát. „Későn érő a gyerek” – vigasztalja magát a család, miközben valóban lelassul az általában feltűnően szép kisfiú vagy kislány fejlődése.

Legtöbbször a gondozónak, a pedagógusnak tűnik föl valami rendellenesség, ha valamelyik gyerek nem reagál kellőképpen a környezet ingereire:

túlságosan csendes, nem mozgékony és nem beszél.

ritka, hogy matematikai, zenei vagy képzőművészeti adottságaik zseniálisak. Jelenleg nem létezik Magyarországon, de valószínű, egész Közép-Európában olyan speciális intézmény, amely e különleges betegségben szenvedő gyermekeknek felnőtt korukban is biztonságos otthont nyújtana.

Szegeden még 1989-ben megmozdult valami: a városi és a megyei tanács segítségével hat autista gyerek foglalkoztatója helyet kapott az egészségügyi gyermekotthonban. Ennek a csoportnak a pszichológusa decembertől dr. Szalma Ibolya. Az érintett szülők kezdeményezésére, a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége közreműködésével, csaknem egy esztendeje létrejött a Csongrád megyei autisták Értelmes Életért Alapítványa, amelynek támogatója Gyulay Endre megyés püspök, a Szegedért Alapítvány, a Szegedi Extra, számos intézmény és magánszemély. A Forrásban nemrég megrendezett jótékonsági bál és aukció bevétele a szálló, a közreműködő művészek jóvoltából, szintén növelte az alapítvány vagyonát.

Radnóti sikerek

Csak a napokban jelent meg a megye középiskoláinak országos tanulmányi versenyeken elért második forduló eredménylistája és folyamatosan érkeznek a döntőbe behívó levelek is. Az idei év újra sikeres a radnóti tanulók számára. Bőröc Andrea IV. G osztályos tanuló (tanára: Drevenkáné Lovász Ágnes) angol nyelvből jutott a budapesti döntőbe. Az iskola biológiából is gyönyörű sikereket ért el. Az első kategóriában Kunstár Andrea IV. B osztályos tanuló (tanára: dr. Mustárdy Lászlóné) várja az utolsó fordulót, míg a speciális kategóriában négyen: Krajcsóvicz Zoltán, Juhász László, Bús Gábor és Kelemen Z. Gergely jutott az ország 21 legjobb középiskolás biológusai közé. Mindannyian a biofizika tagozat tanulói (tanáruk: Gál Béla).

A döntőkre április második felében kerül sor.

AKKUMULÁTOR-SZAKÜZLET

Szeged, Római krt. 30. Tel.: 24-360.
Teherautó, busz, traktor és szgk.-hoz 6 és 12 voltos, feltöltőt, 1 év garancia.
BANNER és magyar akkuk. széles választéka, ismét a tavalyi áron.

Belvárosi, 191 nm-es normál belmagasságúra kialakított pincehelyiség

bérleti joga átadó.

Telefon: 62/11-878.

ÜGYNÖKÖK !
Egy új lehetőség ■

MA hívjon fel,
18 és 21 óra között.
Tel.: 62/54-598.

AZ
EMELETRE
MINDIG
ÉRDEMES
FELJÖNNI

Tavaszi
árendedmény
a Szeged
Nagyáruházban
RENDKÍVÜLI AKCIÓ
A GYERMEKOSZTÁLYON:
régí ár új ár

bébi farmer-nadrág 1010 Ft 606 Ft

bébi nyári 720 Ft 432 Ft
vászonnadrág 660 Ft 396 Ft
EZT A HIRDETÉST HOLNAP
IS ÉRDEMES ELOLVASNI!

SEGED
NAGYÁRUHAZ

Kirándulás
Olaszországba

TRIESZT–FIRENZE–
VELENCE április 13–17.
2 éjszaka apartmanban
ára: 5600 Ft.

Érdeklődni: telefonon,
Szeged, 51-517, 27-947.
Kiskunhalas: 77-22-061,
77-22-021.

A TOSCA BUTIKBAN

(Szeged, Oskola u. 10)
HÚSVÉTI VÁSÁR
LESZ
MÁRCIUS 30-tól,

10-30%
árkedvezménnyel.

GOLDEN BABY

BABA- ÉS GYERMEKRUHA-NAGYKERESKEDÉS

különleges amerikai baba- és gyermekruhák,
masnik, csatok, hajdíszek,
díszdobozok, kiegészítők
kaliforniai divatszínék.
nagy választék!

Terrakotta Kft. 6726 Szeged, Pécskai 8., tel./fax: 62/53-754.

Stabil és tőkeerős
vidéki vegyes vállalat
fiatal, dinamikus
hölgyet vagy urat keres

számviteli munkatársnak.

Feltétel:

– könyvelési szakismeret,
– francia nyelvtudás (tárgyalási szinten).

Jelentkezését, rövid francia nyelvű életrajzzal,
írásban kell leadni a Sajtóházba,
„Számvitel 1000” jelígre.

ÉRTESÍTÉS

Értesítjük tisztelt ügyfeleinket, hogy 1992. április 1-jétől a társadalombiztosítási járulékokkal és a folyószámlákkal kapcsolatos tevékenységünket kihelyeztük a Hódmezővásárhelyen és Szentesen működő kirendeltségeinkhez.

Kérjük a kirendeltségek illetékességi területéhez tartozó munkáltatókat és állampolgárokat, hogy 1992. április 1-jétől minden, biztosítási és járulékfizetési kérdésben a kirendeltségekhez forduljanak – a társadalombiztosítási törzsszámunkra hivatkozva.

Felhívjuk a figyelmet, hogy az 1992. március 31-ig szóló bejelentési és bevallási kötelezettségnek már a kirendeltségeknél kell eleget tenni.

Megyei társadalombiztosítási igazgatóság, Szeged.